

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/272/2020
Identifikačné číslo spisu:	2518202023
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:2518202023.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. I., bývajúcej v Z., E. X, zastúpenej JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., advokátom v Bratislave, Nezábudková 22, proti žalovanej Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom v Piešťanoch, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpenej Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom v Trenčíne, 1. mája 173/11, IČO: 47 234 679, o zaplatenie 180 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 22 Csp 100/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 8. júla 2020 sp. zn. 24 Co 221/2019, takto

rozhodol:

Dovolania o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany rozsudkom č. k. 22 Csp 100/2018-90 z 10. septembra 2019 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť jej sumu 180,- eur s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Trnave na základe podaného odvolania žalobkyňou rozsudkom č. k. 24 Co 221/2019-124 z 8. júla 2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Výslovil, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorým sa domáhala zrušenia rozhodnutí oboch súdov nižších inštancií a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. K podanému dovolaniu predložila splnomocnenie udelené advokátovi JUDr. Mariánovi Ševčíkovi, CSc., na zastupovanie v dovolacom konaní, avšak dovolanie - ako z jeho obsahu vyplýva - nebolo spísané ani podpísané týmto advokátom, ale samotnou žalobkyňou.

4. Najvyšší súd ako dovolací súd (§ 35 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) po zistení, že

dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba odmietnuť (§ 447 písm. e) CSP).

5. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

6. Aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

7. Podľa § 429 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania a vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom a aby podané dovolanie bolo spísané advokátom.

9. Postup súdu prvej inštancie v prípade nespĺnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

10. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

11. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho

predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu obsahuje riadne poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení dovolateľa advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP). Žalobkyňa proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie a na zastupovanie v dovolacom konaní splnomocnila advokáta JUDr. Mariána Ševčíka, CSc. Podané dovolanie ale nebolo spísané ani podpísané ňou splnomocneným advokátom, hoci bola o tejto povinnosti riadne poučená v odvolacom konaní, ale žalobkyňou samotnou, ktorá tento nedostatok do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania (ktorá v jej prípade uplynula dňom 21. októbra 2020) neodstránila. Keďže žalobkyňa nepreukázala, že sama má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 468 CSP), skutočnosť, že do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania bolo podané len dovolanie nespísané advokátom, predstavuje taký nedostatok obligatórneho znaku dovolania, ktorý už nemožno dodatočne reparaovať, a tak spôsobuje vznik právneho následku v podobe jeho neprípustnosti.

13. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (R 39/2020).

14. Z dôvodu nesplnenia osobitej podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúcej z § 429 ods. 1 druhej vety CSP, pričom sa nejedná o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 písm. a) CSP, nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum, lebo dovolanie žalobkyne nebolo spísané kvalifikovaným právnym zástupcom pre dovolacie konanie. Z tohto dôvodu dovolací súd odmietol dovolanie ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. e) CSP.

15. Navyše dodáva, že uvedený záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018 z 13. septembra 2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil, že „ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP, jeho spísanie advokátom je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľovi, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelým patrí právo“, predložil v zákonom stanovenej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti.

16. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.